

ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ НАВЧАННЯ ЯК ФАКТОР ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Метою доповіді є обґрунтування доцільності та визначення шляхів забезпечення ефективного використання новітніх методик і практик у процесі навчання іноземної мови; узагальнення методичних засад системного використання різних прийомів самооцінювання студентами власних навчальних досягнень, зокрема через складові мовного портфеля у процесі вивчення іноземної мови; окреслення засобів інтеграції до навчального процесу самооцінювання студентами результатів власної академічної діяльності як стандарту, що є відправним пунктом для подальшого вивчення мови.

Однією з основних засад інноваційного підходу до викладання іноземної мови є компетентно орієнтоване навчання іноземних мов, що базується на Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти, які формують підвалини концептуально нового підходу до процесу реформування іншомовної освіти в Україні [3].

Мовна політика Ради Європи, створення загальноєвропейських стандартів у системі вищої освіти, розвиток міжнародних зв'язків і поширення сучасних інформаційних технологій висувують нові вимоги до рівня підготовки фахівців, які володіють іноземною мовою, адже розширення європейського академічного простору і інтеграція до нього України надає можливості громадянам країни долучатись до участі у різноманітних освітніх проектах, зокрема продовжувати освіту за кордоном, проходити стажування та міжнародну практику, налагоджувати контакти між українськими й зарубіжними вищими навчальними закладами. Використання цих можливостей без набуття високого рівня володіння вміннями іншомовного мовлення практично недосяжне, оскільки опанування певних мовленнєвих умінь є необхідною умовою розвитку творчої співпраці студентів, викладачів і науковців на міжкультурному рівні, що, у свою чергу, потребує високого рівня розвитку й удосконалення навчальних стратегій користувачів іноземної мови.

Програма з іноземної мови передбачає реалізацію низки завдань, виконання яких забезпечує досягнення основної мети мовної підготовки, з урахуванням практичної, освітньої, пізнавальної, розвиваючої, соціальної і соціокультурної складових і формування у студентів професійних мовних компетенцій [2]. В основі методики викладання мови — особистісно-діяльнісний комунікативний підхід, який орієнтований на використання автентичних матеріалів і моделювання в аудиторії комунікативних ситуацій, наближених до реальних. Саме такий підхід сприяє ефективному функціонуванню фахівців у майбутньому, як у соціокультурному, так і в професійному середовищі. Крім того, під час організації навчального процесу на сучасних засадах необхідно системно забезпечувати міжпредметні зв'язки, широко використовувати інформаційні технології, сприяти всебічному розвитку інтелектуальних та духовних здібностей студентів через урахування їх особистісних та пізнавальних характеристик.

Системна робота над розвитком когнітивних процесів покликана підвищити рівень мотивації при вивченні мови, підготувати студентів до самостійної інтелектуальної праці та наукового пошуку, підвищити прагнення до безперервного навчання та самовдосконалення.

Важливою складовою ґрунтовної мовної підготовки є, безперечно, правильна і методично виважена організація самостійної роботи студентів, що сприяє формуванню високого рівня самоосвітньої компетенції майбутніх фахівців.

Сучасна методика орієнтована на забезпечення керованого навчального процесу із прогнозуванням реальних результатів навчальної діяльності та її ефективності [4]. Одним із дієвих засобів розвитку особистості користувача мовою вважається метод мовного портфоліо як ефективного інструменту навчання іноземних мов і формування певної автономії користувачів у навчанні.

Портфоліо розглядають як набір або папку документів з навчального предмета, компонента навчальної діяльності, що відбувається при педагогічному супроводі викладача [1]. Основною метою використання мовного портфоліо є стандартизація вимог до вивчення іноземних мов. Як спосіб організації навчання портфоліо інтегрує усі складові процесу навчання (викладання, навчання, оцінювання). Використання цього підходу сприяє підвищенню обізнаності студентів з різними складовими навчального процесу, зокрема мовної підготовки, адже він дозволяє визначати, корегувати й контролювати індивідуальні освітні «траєкторії» кожного студента; відстежувати, аналізувати та змінювати напрямки діяльності викладача; об'єднувати кількісну й

якісну оцінку здібностей студента; здійснювати оцінювання на основі свідомої рефлексивної самооцінки студента.

Основною особливістю та перевагою інноваційного підходу [2] є орієнтація не лише на практичне оволодіння студентами іноземною мовою як засобом спілкування, а як на діяльність індивіда в якості члена суспільства, що здатен виконувати професійні завдання у конкретних соціокультурних ситуаціях. При такому підході до навчання мови, окрім власне навчальних, до уваги беруться пізнавальні, емоційні, вольові та інші індивідуальні якості й уміння користувача мови як представника соціуму. Знання й уміння, якими оволодіває студент у процесі іншомовної освіти, дозволяють йому досягти певного рівня комунікативних компетенцій, що є необхідними складовими міжкультурної комунікації, за допомогою яких формується компетентність користувача мовою.

Узагальнюючи основні аспекти і особливості організації навчання, необхідно наголосити на необхідності сприяти реалізації основних аспектів навчально-пізнавальної діяльності студентів, формуванні мовленнєвих умінь; формуванні вміння вчитись (а саме, ставити цілі, планувати й організовувати власну навчальну діяльність); формувати й розвивати вміння рефлексивної й оціночної діяльності, самоконтролю знань, умінь і навичок; розвивати творчість, відповідальність і самостійність; формувати навчальну та пізнавальну мотивацію; спонукати студентів до застосування творчого підходу до навчальної діяльності.

Література

1. Ягельська Н.В. Методика організації самостійної роботи студентів над англійською мовою з використанням професійного мовного портфеля: Дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. — К., 2005.
2. English for Specific Purposes (ESP): National Curriculum for Universities. — Kyiv: Lenvit, 2005.
3. European Language Portfolio: Principles and Guidelines // On-line: <http://www.coe.int/portfolio>
4. Little D. The European Language Portfolio: structure, origins, implementation and challenges // Language Teaching. — 2002. — № 35.

*Ищенко Т.М., старш.викл.,
Овчиннікова О.І., старш.викл.,
кафедра іноземних мов ФЕФ*

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ РІЗНИХ ВИДІВ ПРЕЗЕНТАЦІЇ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ПРИ ВИВЧЕННІ ДІЛОВОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Практичний досвід роботи у немовному закладі освіти свідчить, що більшість студентів чекають від практичних занять з іноземної мови можливості спілкуватися та висловлюватися на мові, яку вони вивчають. Ми вважаємо, що чим більше спілкуються та розмовляють студенти, тим краще організоване практичне заняття тому, що головна мета при вивченні іноземної мови — це здатність до спілкування цією мовою. Використання мультимедійних презентацій Power Point MS Word заохочує студентів до спілкування іноземною мовою. Мультимедійна презентація може містити різноманітні інформаційні об'єкти, такі як текст, графіка, відео, анімація та звук. Доцільно класифікувати презентації Power Point MS Word на наступні види:

1. Офіційна презентація — офіційний шаблонний звіт по темі. Доцільно використовувати такі презентації при ознайомленні та систематизації граматичного матеріалу.

2. Офіційно-емоційна презентація. Така презентація використовується для двох цілей: передати слухачам деяку офіційну інформацію та переконати в чомусь. Презентація такого типу може використовуватись для ознайомлення студентів з крайнознавчо-культурологічною компетенцією, особливостями неформального спілкування іноземною мовою. Слайди можуть містити не тільки текстову частину, але і музику, відео фрагменти.

3. «Стенди». Презентація складатиметься тільки з ілюстративного матеріалу. Слайди містять тільки ілюстрації, кількість підписів мінімальна, комп'ютер використовується як звичайний слайд-проектор. Уся робота по поясненню змісту покладається на викладача. Дуже бажаний єдиний шаблон оформлення. Такий тип презентацій доцільно використовувати при роботі з професійними аспектами іншомовної лексики (лексична тема «Особливості ведення ділової банківської документації») та зразки заповнення представлені на екрані).